

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Jana Čížka, soudkyně Mgr. Ing. Lenky Bursíkové a soudce JUDr. Bc. Kryštofa Horna ve věci

žalobkyně: nezl. **J. A.**, narozená X
státní příslušnost Běloruská republika
zastoupená zákonnými zástupci A. O. a H. A.
všichni bytem X
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Dočkalem
sídlem Gogolova 228/8, Praha

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-89833-4/SO-2021,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 23. 6. 2021, č. j. MV-89833-4/SO-2021, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradu nákladů řízení částku 12 228 Kč, a to k rukám jejího zástupce JUDr. Petra Dočkala, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) podanou dne 9. 7. 2021 k Městskému soudu v Praze a jeho usnesením ze dne 20. 7. 2021, č. j. 14 A 153/2021-21, postoupenou zdejšímu soudu, domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla její odvolání a potvrdila usnesení Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 30. 4. 2021, č. j. OAM-11838-06/DP-2020 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím ministerstvo podle § 169r odst. 1 písm. d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 176/2019 Sb. (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zastavilo řízení o žádosti žalobkyně o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, neboť žádost byla podána v době, kdy k tomu nebyla žalobkyně oprávněna.

Obsah podání účastníků

2. Žalobkyně namítla nezákonnost napadeného rozhodnutí. Dne 11. 5. 2020 zákonný zástupce požádal za žalobkyni a jejího bratra o vydání povolení k trvalému pobytu. Dne 8. 6. 2020 požádal za žalobkyni o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu, byť si byl vědom, že platnost povolení uplynula ke dni 8. 5. 2020. Řídil se však informacemi uvedenými na webových stránkách ministerstva. Žalobkyně dále citovala ze sdělení „Řešení pobytových záležitostí cizinců na území České republiky ode dne 17. 7. 2020“ (dále jen „Řešení pobytových záležitostí cizinců“) a sdělení „Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců na území ČR po skončení nouzového stavu od 18. 5. 2020 do 16. 7. 2020“ (dále jen „Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců“). Z těchto písemností dle jejího názoru vyplývá, že byla oprávněna podat žádost v ochranné lhůtě 60 dnů, i když platnost jejího povolení vypršela ke dni 8. 5. 2020 (tj. v době vyhlášeného nouzového stavu). Nelze žalobkyni přičítat k tíži neúplné a značně zavádějící informace na webových stránkách ministerstva. Zákonný zástupce podal žádost s jednoměsíčním zpožděním. Při podání žádosti požádal o prominutí zmeškání lhůty a jako důvod uvedl nouzový stav, který měl být zpravidla uznáván jako omluvitelný důvod bez dalšího. Ministerstvo tedy mělo o žádosti meritorně rozhodnout. Ministerstvo nadto vydalo prvostupňové rozhodnutí až za necelých 11 měsíců. Žádost tedy nebyla vyřízena v zákonných lhůtách, a žalobkyně byla vystavena zbytečnému stresu.
3. Dále žalobkyně namítla, že se správní orgány nezabývaly přiměřeností dopadů rozhodnutí do jejího soukromého a rodinného života v rozporu s § 174a zákona o pobytu cizinců a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášenou pod č. 209/1992 Sb. Nezohlednily ani nejlepší zájem dítěte. Na území České republiky žalobkyně žije s rodiči (otec má povolený trvalý pobyt), nezletilými sourozenci (jeden z nich již má povolený trvalý pobyt) a prarodiči (oba mají povolený trvalý pobyt). Žalobkyně se obává, že by musela opustit otce a bratra a odjet společně s matkou do Běloruska, kde je situace velmi vážná. Běloruská vláda zakázala vycestování občanům, kteří nemají povolený trvalý pobyt v zahraničí. Aktuálně nelze podat novou žádost na zastupitelském úřadě. Je rovněž nepravděpodobné, že by žalobkyni bylo uděleno krátkodobé vízum. V důsledku toho by mohlo dojít k přerušení kontaktu s otcem, bratrem, prarodiči a nejlepšími kamarády. Žalobkyně na území České republiky rovněž navštěvuje základní školu s výbornými výsledky, mluví plynně česky a má zde veškeré zázemí.

4. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla žalobu zamítnout. Obsah vyjádření k žalobě se shoduje s obsahem odůvodnění napadeného rozhodnutí. Dále uvedla, že lhůty k podání žádosti jsou vymezeny zákonem, kterým je třeba se řídit. Nedodržení lhůt k vydání rozhodnutí nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Žalobkyně neuplatnila opatření proti nečinnosti.
5. Žalobkyně v doplnění žaloby uvedla, že její bratr podal žádost o trvalý pobyt v týž den jako žalobkyně a bylo mu již vyhověno. V případě žalobkyně však ministerstvo řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu přerušilo, dokud nebude rozhodnuto o této žalobě.

Obsah správního spisu

6. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobkyně dne 8. 6. 2020 požádala o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. K žádosti přiložila mj. „*žádost o prominutí lhůty na podání žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu*“, kterou odůvodnila tím, že se řídila informacemi na webu mvcr.cz, kde bylo uvedeno, že žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu bude moci podat do 60 dnů po skončení nouzového stavu.
7. Dne 30. 4. 2021 ministerstvo vydalo prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění uvedlo, že po prostudování webových stránek v rozhodném období zjistilo, že se tam nacházela následující informace: „*Pokud cizinec, jemuž vyprší platnost pobytového oprávnění v době nouzového stavu či 60 dnů po jeho skončení a zamýšlí na území ČR pobývat i nadále, je povinen v zákonem stanovených lhůtách požádat o prodloužení tohoto pobytového oprávnění.*“ Informace, které uvádí žalobkyně, na uvedených webových stránkách nikdy nebyly. Žalobkyni měla vědět o zákonem stanovené lhůtě, neboť se nejedná o první žádost žalobkyně o prodloužení pobytu. Žalobkyně mohla žádost podat společně s žádostí o trvalý pobyt dne 11. 5. 2020.
8. Žalobkyně se proti prvostupňovému rozhodnutí odvolala. Odvolací námitky se shodují s námitkami uplatněnými v žalobě.
9. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila prvostupňové rozhodnutí. V odůvodnění uvedla, že žalobkyně nesprávně interpretovala informace z webových stránek ministerstva, které se vztahovaly k možnosti pobývat na území České republiky bez postihu po skončení doby pobytového oprávnění. Nesprávnou interpretaci však nelze podřadit pod § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně pak ani do žádosti neuvedla nouzový stav jako překážku na vůli nezávislou. Pouze uvedla, že si na základě informací na webových stránkách „*všimla*“, že může žádost podat do 60 dnů po skončení nouzového stavu. Žalobkyně pobývá na území již řadu let a již několikrát žádala o prodloužení doby pobytu. Musí být proto s tímto procesem seznámena. Dále žalovaná uvedla, že správní orgány nemají povinnost zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života v případě procesního rozhodnutí o zastavení řízení.

Splnění procesních podmínek a rozsah soudního přezkumu

10. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené.
11. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).

12. Soud ve věci rozhodoval bez jednání podle § 51 s. ř. s., jelikož účastníci s tímto postupem souhlasili.

Posouzení žaloby

13. Soud předně uvádí, že se již v minulosti zabýval obdobnými žalobami matky a bratra žalobkyně. Zdejší soud žalobám vyhověl, a to rozsudky ze dne 30. 9. 2022, č. j. 51 A 61/2021-56, a ze dne 31. 10. 2022, č. j. 55 A 48/2021-53. Dospěl k závěru, že správní orgány pochybily, pokud se nezabývaly tím, zda nouzový stav spolu s dokumenty *Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců* a *Řešení pobytových záležitostí cizinců* zakládaly důvody na vůli cizince nezávislé podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, resp. zda tu nejsou výjimečné okolnosti, které by svědčily proti uznání nouzového stavu jako relevantního důvodu pro opožděné podání žádosti. Jelikož je projednávaná věc skutkově shodná a obsahově se žaloby téměř neliší, soud neshledal důvodu, aby se od vlastních, dříve vyslovených závěrů odchyloval.
14. Podle § 47 odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo o prodloužení doby jeho platnosti je cizinec povinen podat nejpozději před uplynutím platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, nejdříve však 120 dnů před uplynutím jeho platnosti.
15. Podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců platí, že zabrání-li včasnému podání žádosti podle odstavce 1 nebo 2 nebo odstavce 6 písm. b) důvody na vůli cizince nezávislé, je cizinec oprávněn tuto žádost podat do 5 pracovních dnů po zániku těchto důvodů. V odůvodněných případech může cizinec žádost podat i dříve, než je uvedeno v odstavci 1. Důvody pro pozdější podání žádosti podle věty první a pro dřívější podání žádosti podle věty druhé je cizinec povinen ministerstvu sdělit nejpozději při podání žádosti a na jeho výzvu tyto důvody prokázat.
16. Podle § 47 odst. 12 zákona o pobytu cizinců platí, že lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 je zachována, je-li posledního dne lhůty žádost podána ministerstvu. Nestanoví-li tento zákon, že žádost je cizinec povinen podat osobně, je lhůta uvedená v odstavcích 1 až 3 a 5 též zachována, je-li posledního dne lhůty podána poštovní zásilka adresovaná ministerstvu, která obsahuje žádost, držitelé poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě. Tento odstavec se na žádosti uvedené v odstavci 6 použije obdobně.
17. Mezi účastníky není sporné, že žalobkyni uplynula doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu dne 8. 5. 2020. Podle § 47 odst. 1 ve spojení s § 47 odst. 12 zákona o pobytu cizinců byl zároveň tento den posledním dnem k podání žádosti o jeho prodloužení. Jádrem věcného posouzení však spočívá v tom, zda lze aplikovat § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně pozdní podání žádosti dne 8. 6. 2020 ospravedlňuje tím, že se řídila pokyny zveřejněnými na webových stránkách ministerstva.
18. Ve správním spisu je založeno sdělení *Informace k řešení pobytových záležitostí cizinců*, v němž je mj. uveden „postup dotčených státních orgánů řešících pobytové záležitosti cizinců po skončení nouzového stavu v ČR, který bude přechodně uplatňován po dobu 60 dnů (tj. do 16. července 2020).“ V části 2. D bylo uvedeno: „Pokud cizinec, jemuž vyprší platnost pobytového oprávnění v době nouzového stavu či 60 dnů po jeho skončení a zamýšlí na území ČR pobývat i nadále, je povinen v zákonem stanovených lhůtách požádat o prodloužení tohoto pobytového oprávnění (v případě skončení platnosti dlouhodobého víza podat žádost o udělení povolení k dlouhodobému

pobytu). Bližší informace viz bod 4. Vyřizování pobytové agendy na území.“ (zvýrazněno soudem) Bod 4. Vyřizování pobytové agendy na území v části 3. Lhůty pro podání žádostí, pro hlášení změn a dalších skutečností stanovuje, že „**vyhlášený nouzový stav je považován za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě (§ 47 odst. 3, § 60 odst. 4 zákona o pobytu cizinců).** Bude-li žádost o udělení či prodloužení pobytového oprávnění podána po zákonem stanovené lhůtě, bude nouzový stav zpravidla uznán jako relevantní důvod pro takto opožděné podání a žádost bude akceptována a standardním způsobem vyřízena. Pokud lhůta pro podání žádosti uplyne po skončení nouzového stavu, musí již důvody opožděného podání žádosti žadatel uvést a na výzvu prokázat. Hodnoceny budou tyto důvody individuálně. Důvodem na vůli nezávislým nebude absence včasného termínu pro objednání se k osobnímu podání žádosti, nebo skutečnost, že byl cizinec objednán k podání žádosti až po uplynutí lhůty pro podání žádosti. Všichni cizinci mají možnost svou žádost doručit Ministerstvu vnitra poštou, lhůtu pro podání žádosti tak mohou dodržet.“ (zvýrazněno soudem)

19. Ve spise je rovněž založen výtisk dokumentu na webových stránkách ministerstva Řešení pobytových záležitostí cizinců, dle kterého v období od skončení nouzového stavu, tj. od 18. 5. 2020, po dobu 60 dnů, tj. do 16. 7. 2020, postupovaly orgány veřejné moci řešící pobytové záležitosti cizinců v jakémsi přechodném režimu. V bodě I. 1. tohoto dokumentu bylo uvedeno, že „pokud cizinci v době, kdy byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav, anebo v době následného šedesátidenního období skončila platnost jeho dosavadního oprávnění k pobytu, mohl takový cizinec ještě do 16. července 2020 na území České republiky setrvat. Jednalo se sice o pobyt neoprávněný, avšak vzhledem k mimořádným okolnostem tolerovaný a cizinci za něj proto nehrozil žádný postih. Pokud nejpozději dne 16. července 2020 takový cizinec území neopustil, od následujícího dne, tedy ode dne 17. července 2020 pobývá na území v rozporu se zákonem a vystavuje se tak nebezpečí postihu ze strany příslušných orgánů veřejné moci. Takovému cizinci se doporučuje co možná nejdříve území České republiky opustit. V případě, že cizinec na území České republiky pobýval na základě pobytového oprávnění, jehož platnost lze prodloužit, resp., ze kterého lze na území podat žádost o vydání jiného pobytového oprávnění, platí, že skončila-li platnost tohoto pobytového oprávnění a cizinec nejpozději do 16. července 2020 nepožádal o prodloužení doby jeho platnosti, resp. o vydání nového pobytového oprávnění, pobývá ode dne 17. července 2020 na území rovněž neoprávněně a také jemu se doporučuje území co nejdříve opustit.“ Dále bod III. 3. citovaného dokumentu opakuje, že „**nouzový stav, který byl na území České republiky vyhlášen, a v souvislosti s ním přijatá mimořádná opatření, byly obecně považovány za překážky na vůli cizince nezávislé, které mu bránily v podání žádosti ve lhůtě stanovené zákonem o pobytu cizinců bez toho, aniž by cizinec tuto situaci uváděl jako důvod zmeškání lhůty.** Od 17. července 2020 se již plně aplikují zákonná pravidla, tedy bude-li žádost cizince podávána až po uplynutí zákonem stanovené lhůty, musí být podána do 5 pracovních dnů od odpadnutí překážky, která cizinci bránila ve včasné podání žádosti. Důvody opožděného podání žádosti musí cizinec sám tvrdit a nejpozději na výzvu prokázat. Musí jít samozřejmě o důvody na vůli cizince nezávislé.“ (zvýrazněno soudem)
20. Žalobkyně výše uvedená sdělení přiložila k odvolání proti rozhodnutí ministerstva. Žalované byly zveřejněné informace taktéž známé, jelikož jsou založeny ve správním spisu a žalovaný z nich přímo cituje v napadeném rozhodnutí. Žalovaný zároveň jejich existenci nijak nezpochybňuje. Soud proto nemá pochyby o tom, že ministerstvo citovaná sdělení skutečně zveřejnilo a že představovala shrnutí postupu správních orgánů v období po skončení nouzového stavu do 16. 7. 2020.
21. Nouzový stav byl vyhlášen vládou České republiky usnesením ze dne 12. 3. 2020,

č. 69/2020 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru (označovaný jako SARS CoV-2) na území České republiky na dobu 30 dnů. Nouzový stav byl následně dvakrát prodloužen až do 17. 5. 2020, a to usneseními vlády České republiky ze dne 9. 4. 2020, č. 156/2020 Sb. a ze dne 30. 4. 2020, č. 219/2020 Sb.

22. Třebaže se žalobkyně v žalobě výslovně nedovolává legitimního očekávání, obsahově se její žalobní námitky s tímto institutem kryjí. Tvrdila, že se v dobré víře řídila zveřejněnými pokyny, a domnívala se, že se na její případ vzhledem k nouzovému stavu vztahují.
23. NSS v rozsudku ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 As 86/2016-38, shrnul, že „[i]deovým základem konceptu ochrany legitimního očekávání je přesvědčení, že ti, kdo jednají v oprávněné důvěře v existující právo, resp. v právo, jak se jim s přihlédnutím k okolnostem a dobré víře obsahově jeví, by neměli být zklamáni ve svých očekáváním, že v souladu s právem jednají a že jejich jednání také právo demokratického právního státu nakonec poskytne svou ochranu. V nejtýpčtější podobě se ochrana legitimního očekávání, ve vazbě na ochranu právní jistoty, v oboru správního práva upíná k vázanosti správy vlastní ustálenou správní praxí, ustáleným výkladem procesních i hmotných právních pravidel, veřejně deklarovanou politikou v mezích správního uvážení, interní výkladovou či aplikační směrnici, anebo k závaznosti konkrétního a kvalifikovaného ujištění o právu či procesním postupu, poskytnutého orgánem veřejné moci adresátu jeho správy.“ (zvýrazněno soudem). Zároveň NSS předestřel, že přiznání ochrany legitimnímu očekávání musí předcházet pečlivé vážení právem chráněných zájmů, které jsou ve hře, a zároveň i poměrování se závažným veřejným zájmem, který by vzhledem ke konkrétním okolnostem mohl a měl nad ochranou legitimního očekávání převážet. Legitimní očekávání mohou založit pouze jednání a postupy, které jsou v souladu se zákonem a v jeho mezích, tedy *secundum et intra legem*, nikoli *contra legem* či *praeter legem* vzhledem k principu legality výkonu veřejné moci. Připustil však, že v konkrétním případě lze aspoň do určité míry při absenci konkurujícího závažného veřejného zájmu poskytnout soudní ochranu legitimnímu očekávání založenému na jednání správního orgánu *ultra vires* za splnění určitých podmínek.
24. Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 11. 2003, sp. zn. IV. ÚS 525/02, č. 131, sv. 31 Sb. ÚS, uvedl, že „[k]aždému navrhovateli vzniká v řízení před orgánem veřejné moci legitimní očekávání, že bude-li postupovat v souladu se zákonem a konkrétními pokyny tohoto orgánu, povede to v případě úspěchu ve sporu k vydání reálně vykonatelného rozhodnutí.“
25. Soud proto hodnotil, zda výše citované pokyny a informace ministerstva mohly vzbudit legitimní očekávání žalobkyně, že její žádost ze dne 8. 6. 2020 bude meritorně projednána. Zároveň soud posuzoval, zda nouzový stav ve spojení se zveřejněnými informacemi představují důvody na vůli žalobkyně nezávislé podle § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
26. Zákon o pobytu cizinců přesně stanovuje lhůty, v nichž je možné podat žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu. Zákonodárce si však byl zároveň vědom toho, že cizinci mohou zabránit ve včasném podání žádosti i omluvitelné důvody. Tyto důvody musejí jednak cizinci ve včasném podání žádosti zabránit, jednak být na jeho vůli nezávislé.
27. Ministerstvo samo zveřejnilo informaci o tom, že nouzový stav je považován za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě. Zároveň z jím zveřejněných informací plyne, že cizinec nemusí výslovně nouzový stav jako překážku uvádět. To lze dovodit mimo jiné z druhého odstavce části 3 v bodu 4 *Informací*

k řešení pobytových záležitostí cizinců, dle kterého musí žadatel uvést důvody pro opožděné podání žádosti, pokud lhůta pro její podání uplyne po skončení nouzového stavu. Jinak řečeno, připadlo-li by uplynutí lhůty ještě na dobu nouzového stavu, pak cizinec nemusel důvody pro opožděné podání uvádět. Tento výklad výslovně potvrzuje i první odstavec bodu III. 3 Řešení pobytových záležitostí cizinců, dle kterého „nouzový stav, který byl na území České republiky vyhlášen, a v souvislosti s ním přijatá mimořádná opatření, byly obecně považovány za překážky na vůli cizince nezávislé, které mu bránily v podání žádosti ve lhůtě stanovené zákonem o pobytu cizinců bez toho, aniž by cizinec tuto situaci uváděl jako důvod zmeškání lhůty.“ Současně se uvedená praxe správních orgánů měla aplikovat po dobu 60 dnů po skončení nouzového stavu, tj. do dne 16. 7. 2020.

28. Soud nepřehlédl, že bod 2. D *Informací k řešení pobytových záležitostí cizinců* zmiňuje, že cizinci, jimž vyprší platnost pobytového oprávnění v době nouzového stavu a 60 dnů po jeho skončení, jsou povinni požádat o prodloužení pobytového oprávnění v zákonem stanovených lhůtách. Nicméně vzápětí v další větě přímo odkazuje na bod 4. *Vyřizování pobytové agendy na území*, dle kterého se považuje nouzový stav za překážku na vůli cizince nezávislou, která mu bránila v podání žádosti v zákonem stanovené lhůtě. Nouzový stav by pak dle tohoto výkladu měl být zpravidla uznán jako relevantní důvod pro opožděné podání, což povede ke standardnímu vyřízení žádosti. Zveřejněné informace přitom dále nestanovují, že by k samotnému nouzovému stavu musely přistoupit okolnosti další (s ním související), které by v souhrnu zabránily včasnému podání žádosti. Za objektivní důvod na vůli cizince nezávislý označuje pouze nouzový stav, jehož existence by tak dle zveřejněné instrukce měla postačovat k tomu, aby se správní orgán žádostí meritorně zabýval, neshledali by výjimečné okolnosti pro opačný postup.
29. Zároveň žádné zákonné ustanovení nebránilo ministerstvu veřejně deklarovat, že nouzový stav bude obecně považovat za důvod na vůli cizinců nezávislý. Za dané situace soud souhlasí, že nouzový stav bylo jistě možné považovat za překážku, která je objektivní (na vůli cizinců nezávislá) a která zabránila cizincům ve včasném podání žádosti, a to vzhledem k mimořádnosti situace vyvolané pandemií onemocnění COVID-19. Za vyhlášeného nouzového stavu byla přijata opatření, která výrazně ovlivnila vstup a pobyt cizinců na území České republiky, ale do určité míry též i možnost opustit území. Orgány veřejné správy vyřizovaly pobytovou agendu v upraveném (leckdy omezeném) režimu. Ostatně zveřejněné informace popisují další modifikované postupy správních orgánů během a po skončení nouzového stavu. Soud proto považuje deklarovaný postup správních orgánů při výkladu neurčitěho právního pojmu (důvodu na vůli cizinců nezávislého) za souladný s právními předpisy. Nelze odhlédnout ani od toho, že stanovený postup správních orgánů byl ve prospěch účastníků řízení, resp. cizinců postupujících dle zveřejněných informací. Ministerstvo současně uvedlo, že tento výklad bude uplatňovat po dobu 60 dnů od skončení nouzového stavu.
30. Zákonný zástupce žalobkyně žádost o prodloužení doby platnosti pobytového oprávnění podal dne 8. 6. 2020, tj. v rámci stanoveného přechodného období. Zároveň požádal o prominutí zmeškání lhůty, jelikož „na webu mvcr.cz bylo uvedeno, že žádosti o prodloužení dlouhodobého pobytu budeme moct podat do 60 dnů po skončení nouzového stavu (tak jsem si všiml z uvedených informací)“. V odvolání proti rozhodnutí ministerstva se žalobkyně dovolávala skutečností plynoucích z výše citovaných sdělení, která doložila žalované. Stejně tak činí i v žalobě. Žalobkyně tak setrvala již v průběhu správního řízení a nyní i před soudem uplatňuje skutečnosti, které pokládá za důvody na její vůli nezávislé a které mohly

založit její legitimní očekávání v meritorní posouzení žádosti. V případě žalobkyně nadto lhůta k podání žádosti uplynula ještě za doby trvání nouzového stavu. Soud je proto přesvědčen, že žalobkyně mohla legitimně očekávat, že její žádost bude meritorně projednána. Ministerstvo veřejně deklarovalo, jakým způsobem budou v přechodném šedesátidenním období po skončení nouzového stavu orgány veřejné správy postupovat při řešení pobytových záležitostí cizinců. Výslovně uvedlo, že nouzový stav bude považován za překážku na vůli cizince nezávislou ve smyslu § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, a dopředu tak stanovilo, jak bude § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců vykládat. Tento postup lze označit za veřejně deklarovanou politiku v mezích správního uvážení, již by měly být orgány veřejné správy v souvislosti s ochranou legitimního očekávání vázány.

31. Ministerstvo v prvostupňovém rozhodnutí potvrzuje, že blíže prostudovalo webové stránky v období před, během a po nouzovém stavu. V odůvodnění cituje pouze část bodu 2. D *Informací k řešení pobytových záležitostí cizinců*. Žádným způsobem se však již nevypořádává s tím, že jak dle *Informací k řešení pobytových záležitostí cizinců*, tak podle *Řešení pobytových záležitostí cizinců* měly správní orgány přihlédnout k existenci vyhlášeného nouzového stavu, aniž by cizinec tuto situaci jako důvod zmeškání lhůty uváděl. Stejně tak se s touto skutečností nevypořádává ani žalovaná. Správní orgány tedy pochybily, neboť v případě žalobkyně nepokládaly vyhlášený nouzový stav za důvod na její vůli nezávislý, který jí (zákonnému zástupci) zabránil podat žádost včas. Žalobkyně na základě zveřejněných informací legitimně očekávala, že její žádost bude meritorně vyřízena, aniž by na vyhlášení nouzového stavu musela výslovně poukazovat. Soud ani neshledal existenci žádného protichůdného závažného veřejného zájmu, pro který by nemohl ochranu legitimnímu očekávání žalobkyni poskytnout.
32. Soud přisvědčuje žalované, že platné a účinné právní normy musejí být dodržovány. Zároveň však nelze klást k tíži žalobkyně, pokud v dobré víře postupovala podle sdělení zveřejněných ministerstvem. NSS již v rozsudku ze dne 16. 8. 2016, č. j. 1 Azs 108/2016-41, připustil, že si lze představit, že by nesprávné poučení úředníka ministerstva přijímajícího žádosti mohlo představovat důvod na vůli nezávislý podle stávajícího § 47 odst. 3 zákona o pobytu cizinců. V tomto případě však nadto soud výše dovodil, že veřejná proklamace ohledně posuzování nouzového stavu jako důvodu na vůli cizinců nezávislého je přípustným vymezením neurčitého pojmu uvedeného v zákoně o pobytu cizinců. Žalobkyni proto nelze vyčítat, že se zveřejněnými informacemi řídila.
33. Žalovaná také konstatovala, že žalobkyně si jí citované informace na webových stránkách ministerstva nesprávně vyložila, protože se týkaly pouze možnosti pobývat na území České republiky bez postihu. Soud dává žalované za pravdu, že následující pasáž z *Řešení pobytových záležitostí cizinců* se týká pobytu na území (byť není nejšťastněji formulovaná): *pokud cizinci v době, kdy byl na území České republiky vyhlášen nouzový stav, anebo v době následného šedesátidenního období skončila platnost jeho dosavadního oprávnění k pobytu, mohl takový cizinec ještě do 16. července 2020 na území České republiky setrvat. Jednalo se sice o pobyt neoprávněný, avšak vzhledem k mimořádným okolnostem tolerovaný a cizinci za něj proto nehrozil žádný postih. (...) V případě, že cizinec na území České republiky pobýval na základě pobytového oprávnění, jehož platnost lze prodloužit, resp., ze kterého lze na území podat žádost o vydání jiného pobytového oprávnění, platí, že skončila-li platnost tohoto pobytového oprávnění a cizinec nejpozději do 16. července 2020 nepožádal o prodloužení doby jeho platnosti, resp. o vydání nového pobytového oprávnění, pobývá ode dne 17. července 2020 na území rovněž neoprávněně a také jemu se doporučuje území co nejdříve opustit.* Žalovaná se nicméně nijak nevypořádala

s tím, že ministerstvo skutečně zveřejnilo informaci ohledně přechodného období v délce 60 dnů, během kterého je stanoveným způsobem modifikován postup orgánů veřejné správy řešících pobytové záležitosti cizinců, a informaci ohledně uznání nouzového stavu jako důvodu na vůli cizince nezávislého, aniž by to cizinec musel výslovně uvádět. V tomto kontextu nelze klást k tíži žalobkyně, pokud se domnívala, že žádost bude moci podat ještě v období 60 dnů po skončení nouzového stavu.

34. Správní orgány argumentují tím, že žalobkyně mohla požádat o prodloužení doby platnosti společně s žádostí o vydání povolení k trvalému pobytu ze dne 11. 5. 2020. K tomu soud podotýká, že i v takovém případě by ale žalobkyně podala žádost o prodloužení povolení k dlouhodobému pobytu po zákonné lhůtě (tj. po 8. 5. 2020). Ministerstvo by se proto stejně muselo vypořádat s tím, zdali žalobkyni ve včasném podání žádosti zabránily důvody na její vůli nezávislé.
35. Lze uzavřít, že v důsledku sdělení zveřejněných na webových stránkách ministerstva mohla žalobkyně legitimně očekávat, že její žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu bude meritorně vyřízena. Správní orgány pochybily, jestliže v rozporu s *Informacemi k řešení pobytových záležitostí cizinců* a *Řešením pobytových záležitostí cizinců*, nepokládaly vyhlášený nouzový stav *ex offa* za překážku na vůli žalobkyně nezávislou a nepřistoupily k meritornímu posouzení její žádosti. Z toho důvodu soud napadené rozhodnutí zrušil.
36. K druhé žalobní námitce ohledně posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně soud uvádí, že pokud by rozhodnutí žalované neshledal nezákonným, nemohl by jí v tomto směru přisvědčit. Správní soudy totiž setrvale judikují, že přiměřenost dopadů do soukromého a rodinného života se neposuzuje v případě procesních rozhodnutí, jelikož správní řízení skončí dříve, než je možné se věcí žadatele meritorně zabývat (srov. např. rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 24. 1. 2022, č. j. 18 A 26/2021-33, a ze dne 26. 6. 2020, č. j. 9 A 176/2017-43, rozsudky NSS ze dne 7. 1. 2022, č. j. 8 Azs 314/2019-39, ze dne 16. 8. 2016, č. j. 1 Azs 108/2016-41, nebo ze dne 21. 2. 2018, č. j. 4 Azs 246/2017-35). Žalobkyní zmiňované rozsudky NSS ze dne 31. 5. 2018, č. j. 5 Azs 46/2016-53, ze dne 17. 10. 2019, č. j. 9 Azs 230/2019-53, ze dne 12. 3. 2019, č. j. 4 Azs 391/2018-38, nebo rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 4. 2020, č. j. 54 A 78/2018-50, na nyní projednávanou věc nedopadají, jelikož se dotýkají meritorních rozhodnutí ve věcech povolení k trvalému nebo dlouhodobému pobytu. Jejich závěry k otázce posouzení přiměřenosti proto nelze bez dalšího přenést na rozhodnutí, jimiž je skončeno správní řízení z procesního důvodu (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 1. 2022, č. j. 8 Azs 314/2019-39, bod 21). Lze však doplnit, že soud rozhodnutí žalované ruší, a proto se správní orgány budou muset žádostí žalobkyně opětovně zabývat. V případě, že uznají důvody pro opožděné podání žádosti žalobkyně, pak budou v rámci posuzování merita věci zkoumat i přiměřenost dopadů případného negativního rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně tak, aby dostály požadavkům čl. 8 Úmluvy, vč. povinnosti zohlednit nejlepší zájem dítěte vyplývající z Úmluvy o právech dítěte, vyhlášené pod č. 104/1991 Sb.
37. Závěrem soud nemůže přisvědčit námitce žalobkyně, že by nedodržení lhůt k vydání rozhodnutí mělo vliv na zákonnost rozhodnutí. Lhůta pro vydání rozhodnutí je lhůtou pořádkovou a její nedodržení nemůže být samo o sobě důvodem ke zrušení správního rozhodnutí (srov. např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 7. 2011, č. j. 9 A 128/2010-33). Po marném uplynutí lhůty mohla žalobkyně žádat uplatnění opatření proti nečinnosti, což však neučinila.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

38. Soud zrušil napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro nezákonnost a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení jsou správní orgány vázány právním názorem, který vyslovil soud v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
39. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná neměla ve věci úspěch, tudíž jí nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni, která byla v řízení zcela úspěšná, soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 12 228 Kč. Tato částka se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, soudního poplatku za podání návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě ve výši 1 000 Kč a nákladů zastoupení ve výši 8 228 Kč podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“). Náklady na zastoupení tvoří odměna za dva úkony právní služby po 3 100 Kč [převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby včetně návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě podle § 7 bodu 5, § 9 odst. 4 písm. d), a § 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu], a dvě paušální částky náhrady hotových výdajů po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Za podání žalobkyně ze dne 5. 10. 2021 označené jako „Doplnění žaloby“ soud náhradu nákladů nepřiznal, jelikož pouze opakuje skutečnosti uvedené již v žalobě a dokládá důkazy, které soud považoval za nadbytečné provádět, a proto soud tyto náklady nepovažuje za důvodně vynaložené podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož zástupce žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, je součástí nákladů též náhrada této daně ve výši 21 % z částky 6 800 Kč, tedy 1 428 Kč [§ 57 odst. 2 s. ř. s. a § 137 odst. 3 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), užitý na základě § 64 s. ř. s.]. Náhradu nákladů řízení soud uložil žalované zaplatit ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám jejího zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. května 2023

Mgr. Jan Čížek, v. r.
předseda senátu